

Bouwen met stro in Nederland

Architect Michel Post schreef het eerste boek over het bouwen van strobalethuizen in Nederland. Een praktisch boek vol inspiratie.

Door Marta Resink

Op 7 mei verschijnt het eerste boek over bouwen met stro in Nederland. Ik wist al een poos dat Michel Post ermee bezig was en ik kon nauwelijks wachten tot ik het in handen zou hebben. Ik ken Michel al flink wat jaren en telkens ontmoet ik hem weer op plekken waar het over duurzaam bouwen gaat, niet alleen met stro(balen), maar ook met met leem, hout en andere natuurlijke materialen. Tijdens excursies langs strohuizen in Nederland, bij lezingen, workshops, op bouwplaatsen en manifestaties en, zoals op 27 april, bij Omslag. De gedreven architect, met een passie voor stro, kent theorie en praktijk van bouwen met natuurlijke materialen door en door. Als architect was en is hij betrokken bij ontwerp en bouw van tal van - soms experimentele - woningen en bedrijfsgebouwen waarin stro als bouw- en/of isolatiemateriaal is toegepast. Hij is een van de stuwende krachten binnen Strobouw Nederland, bouwde zijn eigen atelier uit strobalen, en hij is de architect van het voor Europa unieke wijkje met aardehuizen in Olst (Ov.). Kortom: als er iemand is die de strobouw-wereld kent als zijn eigen broekzak, dan is dat Michel Post. Dus zag ik reikhalzend uit naar zijn boek. Toen we van uitgeverij Aeneas eindelijk de drukproef ontvingen, werden mijn toch al hoog gespannen verwachtingen zelfs nog overtroffen.

Van organisch glooiend tot rechthoekig strak

'Bouwen met stro - Nederlandse huizen van ecologisch materiaal' is een fantastisch boek, niet in de laatste plaats vanwege de vele grote kleurenfoto's. Het oog wil immers ook wat. Maar die prachtige foto's vormen ook het overtuigende bewijs dat bouwen met stro geen krakkemikkig ogende bouwsels oplevert (zoals sommige mensen helaas nog denken), maar prachtige huizen en bedrijfspanden van hoogstaande kwaliteit en architectuur waarvan menigeen alleen maar kan dromen. De vormgeving varieert van organisch glooiende huizen, ingebed in het landschap, tot rechthoekig strak vormgegeven architectuur. Bouwen met stro kan overal: in oude en nieuwe stadsdelen, op het platteland, aan het water of in het bos. Wereldwijd zijn er naar schatting meer dan 10.000 gebouwen gemaakt van stro. In Nederland zijn tot nu toe zo'n 80 projecten uit stro gerealiseerd, en dat aantal groeit exponentieel.

Het boek Bouwen met Stro gaat weliswaar vooral over strobouw in Nederland, maar het begint met algemene basisinformatie over stro: wat voor stro kun je het beste gebruiken, wat zijn de eigenschappen, de isolatiewaarden, etc. Ook komen de geschiedenis van bouwen met stro en

de huidige Nederlandse regelgeving ten aanzien van bouwen aan bod, en worden verschillende bouwtechnieken uitgelegd aan de hand van duidelijke constructietekeningen, en de meest gehoorde vooroordelen (vocht, muizen) worden weerlegd. De wereldwijde ontwikkelingen binnen strobouw worden gedeeld via Open Source.

Voor strobouw zijn tarwe-, gerst-, haver- of rijststro het best bruikbaar. Per hectare geoogst oppervlak wordt ongeveer 4,5 ton stro geproduceerd. Dat betekent dat er in Nederland elk jaar ruim 900.000 ton stro wordt geproduceerd; dat is in theorie voldoende om ongeveer 75.000 vrijstaande eengezinshuizen te isoleren. Het verbouwen en oogsten van stro kost minder energie dan het gebruik van ander bouw materiaal. Bovendien heeft het in vergelijking met bijvoorbeeld bomen een korte groeitijd van een jaar. Stro laat zich prima verwerken in combinatie met andere natuurlijke materialen als leem, klei, hout, steen, vlas en hennep.

Nebraska-stijl en post & beam

Ofschoon er wereldwijd wel twintig verschillende methoden zijn om te bouwen met strobalen, zijn de meest voorkomende toepassingen (ook in Nederland) de Nebraska-style en 'Post & Beam'. Bij de Nebraska methode worden strobalen opgestapeld als zelfdragende wand. Als het dak van een strohuis wordt gedragen door kolommen of wanden waarbij stro puur dient als isolatie, heet dat 'post & beam'. Begin 1900 was er een grote belangstelling voor stro als bouw materiaal. Veel van de toen gebouwde woningen zijn nog steeds in zeer goede staat. De populariteit van strobalen als bouw materiaal verdween na de Tweede Wereldoorlog omdat ander bouw materiaal zoals hout en synthetisch gefabriceerde isolatiematerialen beter beschikbaar waren. Door de energiecrisis van de jaren zeventig kreeg men weer interesse in stro als bouw- en isolatiemateriaal. In Nederland werd het eerste strobouwhuis-met-bouwvergunning in 1998 voltooid: het Vlinderhuis in Ouwkerk, Zeeland.

Strobouw in Nederland

De veelzijdige praktijk van strobouw in Nederland komt in dit boek tot leven door uitgebreide beschrijvingen, technische details en prachtige kleurenfoto's van gerealiseerde woningen en/of bedrijfsgebouwen in Almere, Gaanderen (B&B), Veghel, Haps (hotel), Weesp (met kaaswinkel en muziekstudio), Warns (scheepstimmerwerf), Wijhe (aanbouw bij bestaand huis), Olst (23 aardehuizen), Den Haag (permacultuur paviljoen), Maarssen (kantoor), Boxtel (experimenteel paviljoen), Sommelsdijk, Drongelen (kunstenaarsatelier), Cuijk, Markelo (villa met atelier), Woudrichem, Kampen, Amsterdam-IJburg en Bussum.

Michel Post: Bouwen met stro. Uitgeverij Aeneas, Boxtel 2013. 144 pag. ISBN: 978-94-6104-029-9. Prijs € 24,95. www.aeneas.nl, www.strobouw.nl

Bij Omslag zijn we zo enthousiast over dit boek, dat we het in de verkoop hebben genomen. Zie pag. 40 of bestel via www.omslag.nl